

Становище

от доцент д-р Димитър Симеонов Шаламанов, дм за заемане на академична длъжност „Доцент“ в НЦЗПБ

Становището е изготвено съгласно Заповед № 524 от 19 декември 2022 г. на Директора на НЦЗПБ за създаване на Научно жури и е в съответствие с направената обява в ДВ брой 102 от 23 декември 2022 г.

По тази процедура в НЦЗПБ в установения срок са постъпили документи от един кандидат – д-р Мария Ангелова Пишмишева-Пелева, дм, Началник на Инфекционно отделение в МБАЛ Пазарджик.

Общи данни за кандидата

Д-р Пишмишева-Пелева е завършила медицина през 1989 г. в МУ Пловдив и същата година започва работа като участъков терапевт в поликлиниката на гр. Пазарджик. От 1992 г. е в Инфекционно отделение на МБАЛ Пазарджик, където заема длъжности ординатор и старши ординатор. От 2013 г. е началник на това отделение. Има призната медицинска специалност „Инфекциозни болести“ през 1997 г. През 2019 г. е защитила дисертация на тема „Клинико-епидемиологични аспекти на острата хепатит Е инфекция“. Владее английски, немски и руски езици.

Анализ на научноизследователската дейност

Кандидатът д-р Пишмишева-Пелева участва в настоящия конкурс с 41 публикации в списания, направени след защита на дисертационния труд. От тях 11 броя са публикувани в международни научни списания и списания с импакт фактор и импакт ранг, а 30 са в български научни издания и сборници. Самостоятелен автор е на една монография издадена през 2022 г. на тема „Хепатит Е – екзотика или тихо присъствие“ и участва като съавтор в други две отпечатани книги с клинично-епидемиологична тематична насоченост. Освен това е участвала с 14 доклада в научни форуми, проведени в нашата страна. Те са били посветени на персонализираната медицина, вирусните хепатити, ХИВ/СПИН инфекцията и коинфекциите, микробиологията и пандемията COVID 19.

Основните въпроси, които се разглеждат в публикациите, са свързани с клиниката на актуални инфекциозни заболявания от групите въздушно-капкови, чревни и парентерални инфекции. Това положение кореспондира пряко с научната дисциплина епидемиология, която интегрира познания от медико-биологични, медико-клинични и медико-социални дисциплини; в случая – с клиниката на инфекциозните болести. Принципно, епидемиологията се дефинира като интердисциплинарна научна област и от тази гледна точка, научните трудове на д-р Пишмишева-Пелева успешно се вписват в комплекса от познания които са полезни за инфекциозната епидемиология и обогатяват по своеобразен начин епидемиологичните проучвания. Теорията и практиката на епидемиологията изобилстват с многобройни доказателства за успешно взаимодействие

и за прилагане на изследователски методи от трите посочени по-горе основни научни направления.

Научни приноси със значение за епидемиологията

Заболяването Вирусен хепатит Е, към което са били насочени основните усилия на д-р Пишмишева-Пелева през последните няколко години, е сравнително отскоро познато на медицинската общност. За тази инфекция все още не се знае много, както е при останалите видове вирусни хепатити. Епидемичната ситуация не е напълно изяснена, въпреки наблюденията на епидемиолози, вирусолози и клиницисти в отделните страни от всички континенти. В тази връзка, от епидемиологични позиции могат да се обособят следните приноси в представените научни разработки:

1. Направено е разширено епидемиологично проучване върху резервоара на инфекцията в област Пазарджик, като са изяснени носителите на вируса причинител сред населението. За целта са проследени по клинични и епидемиологични критерии няколко популации – здрави лица без оплаквания, пациенти с изявена клиника които са хоспитализирани за болнично лечение и са с потвърдена диагнозата Вирусен хепатит Е, контактни лица от обкръжението на пациентите, затворени общности.

Данните за първите три категории са важни с оглед изясняване присъствието на вируса в човешката популация, респективно – позволяват да се правят изводи за териториалното му разпространение. Те могат да се използват при сравняване разпространението на инфекцията у нас с обхвата на населението от този биопатоген в други страни и региони. Данните за четвъртата категория са оригинални и същевременно важни, защото отразяват проучвания сред лица от мъжки пол изтърпяващи наказание в затвор. Всичките изследвания по това направление допринасят за изясняване източниците на инфекция при заболяването Вирусен хепатит Е. Приносът е с изцяло научен характер.

2. Проучено е разпространението на причинителя на инфекцията хепатитен Е вирус при свине. За целта са изследвани прасета от различни възрастови групи (1-6 месеца) от четири различни свинеферми в региона. Серопозитивните животни са в интервала 16,6% - 66,6%. Изследванията по този пункт също са оригинални, защото са първи в нашата страна и обръщат внимание върху връзката/взаимодействието на епидемиологията с ветеринарната медицина. Приносът може да се класифицира като научно-методичен.

3. Установените специфични антитела от клас IgM спрямо хепатитния Е вирус за продължителен период (24 месеца) при пациенти са показател за персистиране на острия хепатит Е; и от там – за потенциални инфекциозни и епидемични рискове за околните по-дълго време отколкото е изявата на болестта. Приносът също е научно-методичен.

4. Установената коморбидност при болни с остър Вирусен хепатит Е (81,3 %) обръща внимание върху голямата вероятност за съчетаване на тази инфекция с придружаващи хронични заболявания (например с Диабет, 23 %), с други чернодробни заболявания или с вредни навици като употреба на алкохол (32,4 %). Приносът е клинично-епидемиологичен, а от чисто епидемиологична гледна точка е тясно свързан с точната регистрация на нозологичната единица в България и следователно има приложен характер.

5. Представеният алгоритъм за диагностика на остър вирусен хепатит Е също касае предимно клиниката, но от друга страна може да бъде определен и като приложен клинично-епидемиологичен, защото подобно на предишния, реално подпомага освен диагностиката, също и точната регистрация на заболяването.

Освен към Вирусен хепатит Е, проучванията на д-р Пишмишева-Пелева са били насочени и към няколко други инфекциозни заболявания. Приносите от тях са:

1. Изолирана е РНК на причинителя на Хеморагична треска с бъбречен синдром. Става въпрос за изясняване на етиологията и затова приносът е вирусологично-епидемиологичен.

2. Обсъдени са антиваксиналните движения, които се активираха по време на кампанията за имунизация срещу корона вируса. Приносът има пряко отношение към имунопрофилактиката, която е едно от мощните съвременни средства за поставяне на епидемичния процес под контрол при редица инфекции; респективно – има връзка с приложната епидемиология.

3. Проучванията върху вирусния товар, специфичните антитела и други патогенетични страни на инфекцията причинена от SARS-CoV-2, при които са търсени зависимости от клиничната тежест на заболяването, на фона на оскъдните познания за тази нова инфекциозна болест, са колкото клинични, толкова и епидемиологични. Те осветляват източниците на инфекция, а също в някаква степен и механизма на предаване.

4. Направената историческа справка за историята на здравеопазването в Пазарджишка област е принос за социалната медицина, неинфекциозната епидемиология и общественото здраве с методичен характер, защото чрез подходящо използване на историческия метод е пресъздадено развитието на здравната система в този регион на страната.

Заключение

Значението на получените от д-р Мария Пишмишева-Пелева резултати е съществено предвид големия брой публикации, фокусирани върху клиниката и епидемиологията на актуални и социално-значими инфекциозни заболявания. Оценявам високо научно-изследователската и приложната стойност на научните трудове на кандидата.

Представената научна продукция е напълно достатъчна по обем, съдържание, степен на новаторство и обосноваване на научните достижения, за да покрие изискванията на националните регламентиращи документи за реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности, конкретно - за присъждане на академичната длъжност „Доцент“.

На тези основания давам положителния си вот и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително д-р Мария Ангелова Пишмишева-Пелева, дм, да заеме академичната длъжност „Доцент“ в НЦЗПБ.

24 март 2023 г.

Изготвил становището

Доцент д-р Димитър Шаламанов, дм